

Referat final
asupra structurii unităților de învățare
propuse în Ghidul metodologic de predare a fizicii

Analiza structurii unităților de învățare revizuite incluse în *Ghidul metodologic de predare a Fizicii* s-a axat pe observarea modului în care se articulează componentele procesului de predare-învățare-evaluare, începând cu obiectivele educaționale, derivate din competențele specifice disciplinei, și finalizând cu propunerile de metode, tehnici și instrumente de predare-învățare-evaluare.

Reperul fundamental al demersului nostru rezidă în convingerea fermă că *modelul integrat de predare-învățare a Fizicii*, care a generat activitatea de elaborare a structurii unităților de învățare subsumate acestei discipline, prin valențele sale formative deosebite, poate determina cadrele didactice să depășească blocajele de orice tip, interne sau externe, și să proiecteze predarea într-o manieră care să le permită elevilor să practice o învățare activă, relevantă, bazată pe observare, descoperire, investigare, experimentare, formulare de idei, opinii, ipoteze, dezbatare, reflecție etc.

Raportându-ne la unitățile de învățare incluse în *Ghidul metodologic de predare a Fizicii*, revizuite în urma recomandărilor noastre, facem următoarele constatări:

- sunt operaționalizate competențele specifice prevăzute în programa școlară a disciplinei; acestea vor servi ca reper în proiectarea detaliată a demersului didactic aferent fiecărei lecții, orientând adecvat procesele de predare-învățare-evaluare;
- sunt identificate și eşalonate optim conținuturile aferente disciplinei școlare Fizică; apreciem că dozarea timpului de instruire alocat temelor propuse s-a realizat în acord cu nivelul de dificultate al acestora, respectându-se particularitățile psihologice ale vârstei;
- *sarcinile didactice dominante în cadrul lecțiilor subsumate unei unități de învățare* sunt stabilite în mod adecvat, asigurându-se astfel premisele unui procs de învățare cu rezultate durabile;
- strategiile didactice sunt proiectate conform specificului *modelului integrat de predare-învățare bazat pe investigație*, fiind selectate, în principal, strategii inductive, care își subsumează metode și procedee didactice axate pe acțiune, reală sau simulată, de explorare, directă sau indirectă, fără a se neglija însă celelalte categorii de strategii didactice, respectiv metode de învățământ;
- în cadrul secțiunii - *Mijloace de învățământ*, sunt menționate instrumentele, echipamentele, materialele didactice necesare pentru abordarea optimă a conținuturilor aferente unităților de învățare;
- este prezentată succint strategia de cunoaștere, aceasta având menirea de a-i oferi profesorului câteva repere necesare pentru a-și construi o perspectivă globală asupra demersului didactic asociat unei unități de învățare;
- în descrierea lecțiilor subsumate unității de învățare, autorii respectă criteriile logico-științifice în selectarea conținuturilor esențiale, în abordarea unor elemente de conținut (categorii, reguli, noțiuni, concepte), susținându-le cu demonstrații, experimente,

exemple, informații utile etc.. Este asigurat accesul la informații, la mijloace și materiale didactice, care permit extinderea sferei de cunoștințe a elevilor, formarea unor priceperi și deprinderi specifice disciplinei, precum și valorificarea experienței de viață a acestora. Experimentele, explicațiile, interpretările, aplicațiile realizate contribuie la dezvoltarea și consolidarea culturii științifice a elevilor, la dezvoltarea lor intelectuală și socială. Activitățile de învățare propuse facilitează procesul de înțelegere, asigură implicarea activă și creativă a elevului în procesul de predare-învățare-evaluare, dezvoltă motivația intrinsecă și cognitivă a acestora. De asemenea, experiențele de învățare determină angajarea elevului în demersuri cognitive, acționale și afective, deopotrivă, facilitând descoperirea noului conținut, prin utilizarea unor tehnici de lucru variate, prin aplicarea unui raționament inductiv, dar și deductiv, în funcție de specificul învățării la vârstă școlară mijlocie și mare. Sunt valorificate și respectate stilurile de învățare diverse ale elevilor, sunt armonizate activitățile de lucru în grup, cu cele individuale și frontale. Lecțiile proiectate asigură realizarea conexiunilor intradisciplinare și interdisciplinare, transferul unor achiziții specifice altor discipline, fiind organizate, în principal, din perspectiva învățării prin descoperire. Aplicațiile propuse valorifică potențialul creativ al elevilor, le oferă acestora posibilitatea de a aplica achizițiile în contexte variate. Metodele și procedeele didactice recomandate contribuie nu numai la formarea competențelor specifice disciplinei, ci și la formarea competențelor metacognitive, de interevaluare și autoevaluare, de comunicare, de interacțiune socială. Sarcinile de lucru solicită, în mod echilibrat, diferite niveluri de performanță, iar evaluarea și autoevaluarea sunt relevante prin raportare la competențele specifice disciplinei;

- sugestiile privind evaluarea formativă, realizarea feedback-ului metacognitiv asigură implicarea elevilor în acest demers și facilitează dezvoltarea capacității de autoevaluare, a competențelor metacognitive.

Concluzionând, apreciem că:

- rezultatele obținute în urma procesului educațional asociat unei unități de învățare acoperă paleta tuturor competențelor specifice prevăzute de programa școlară;
- abordarea procesului de predare-învățare implică nu numai raportarea la nevoile și exigențele societății, ci și la nevoile de învățare, de formare ale elevilor, astfel încât se asigură relevanța învățării;
- este promovată învățarea de tip constructivist, elevii participând activ la procesul educațional. În acest sens, predarea este structurată de așa manieră încât să valorifice cunoștințele anterioare ale elevilor, experiența acestora, respectându-se nivelul lor de dezvoltare și cunoaștere;
- modul de structurare a unităților de învățare determină profesorul să-și asume rolul de facilitator, de ghid în învățare, de *coach* pentru gândirea elevilor, de mentor, mediator, el fiind cel care creează ambianța / cadrul de desfășurare a procesului de învățare, facilitând acest proces și determinând „deplasarea” elevilor către nivele superioare de înțelegere. Procesul de învățare are ca premisă experiența anterioară a elevului, îi permite să își exprime ideile personale și îl ajută să învețe prin contactul direct sau

indirect cu lumea reală. În plus, profesorul completează această abordare și prin provocările de natură intelectuală, solicitând rezolvarea unor probleme ce facilitează dezvoltarea unor competențe solide, care să îi permită elevului să acționeze ca un exponent informat și competent al comunității sale.

Raportându-ne la argumentele evocate anterior, considerăm că prin modul de structurare a unităților de învățare, *Ghidul metodologic de predare a Fizicii* este un instrument util, destinat să asiste profesorul în procesul educațional centrat pe educabil și pe dezvoltarea de competențe, creând premisele derulării unui parcurs didactic motivant, interactiv, eficient.

Conf. univ. dr. Luminița Mihaela Drăghicescu